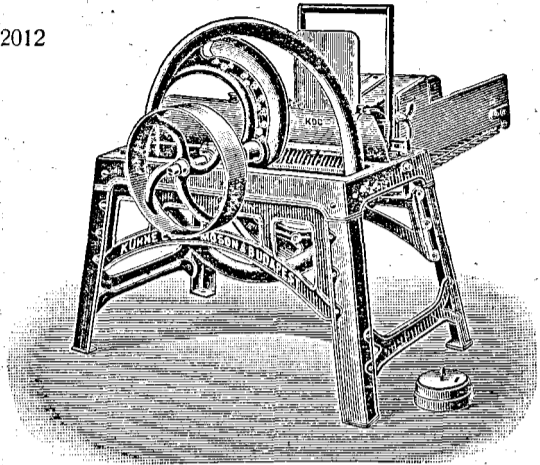
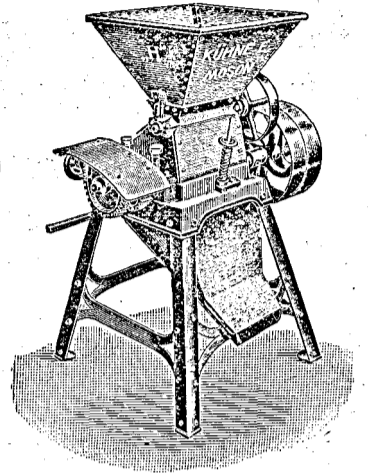

Szeckavágókat, kukoricaszártépőgépeket, répavágókat, darálógépeket, morzsolókat és füllesztőket,

2012

mótorhajtásu
takarmánykészítő
berendezéseket

tejgazdasági felszereléseket

elismert elsőrendű kivitelben szállít:

„KÜHNÉ” mezőgazdasági gépgyár r.-t. MOSONBAN

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Fiokraktárak: Debrecen és Temesvár.

Terményeinket a legkedvezőbbben a

Székelly Gazdák Szövetkezeté-nél, Marosvásárhelyt

értékésithetjük.

2336

Ugyanott az összes aratási és cséplési szükséglet
legelőnyösebb beszerzési helye.

Bárá Kemény József Hungária Gépgyár
betéti társaság D É V A. 2023

Gyárt és raktáron tart: Mindennemű mezőgazdasági talajmegművelő és feldolgozó gépeket. Benzin- és nyersolajmotoros cséplőkészletek minden nagyságban.

Mindennemű stabilmotorokat és gőzgépeket egy lóerőtől ötszázig. Villamosvilágítási és erőátviteli telepek tervezése, kastélyok, gazdaságok villamos- és acetylen világítási berendezése.

Daráló, őrlő és fűrészmalmok tervezete és építése. — Vizvezetékek és kutak.

Különösen ajánlja modernül berendezett gyárát bármely szerkezetű gazdasági vagy egyéb gépek és automobilmek javítására.

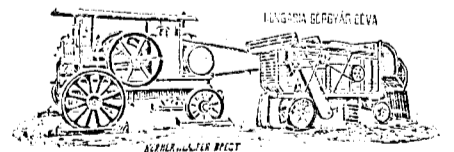
Különlegességei: Hűtőkamrák, jégkészítő telepek, tejgazdaságok és sajtgyárak berendezése, tejgazdasági berendezések és kamrák javítása. Authogén forrasztások. Automobil-garage.

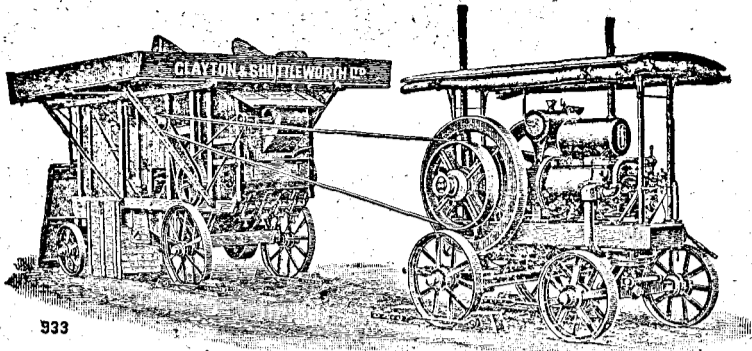
Az amerikai „Milwaukee” arató és talajmegművelő gépek erdélyrészi vezérképviselője

Olasó árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Pontos és szolid kiszolgálás.

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtalan!

333

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képvisellete.

Nyersolajmotorok,

Szivógázmotorok,

Benzinmotorok

és

Kenő olajok.

Emélyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Ferenc József-ut 31 Szám
 Dr. Osztián Olivér és Társai
 Sürgönyeim: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban: 934. SZ.

Műszaki

cikkek.

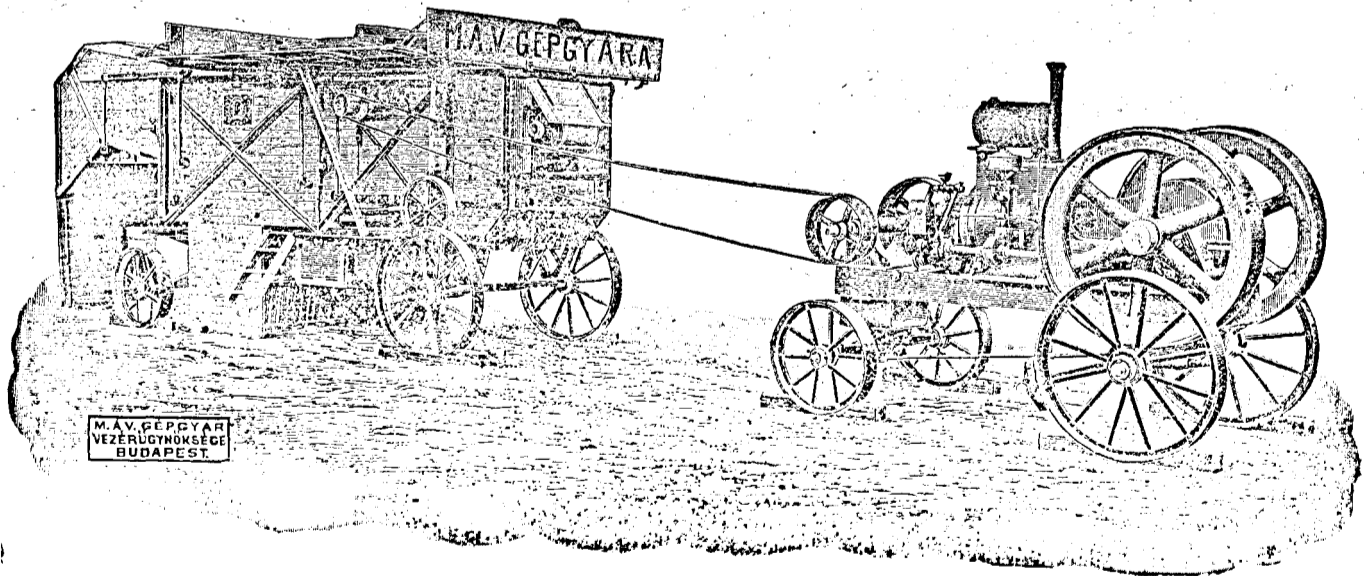
2485

Kérjen ajánlatot!

Legujabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszáryalnak minden más gyártmányt.

M.A.V. GÉPGYÁR
VEZÉRÜGNÖKSÉGE
BUDAPEST.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

— Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügnöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az erdélyi r. kath. status uradalmi. <i>Dr. Koós Mihály</i>	577
Bitumen, petroleum és földgáz. <i>Dr. Irk Károly</i>	578
Az aranka kérdésről. <i>Schmidt Oszkár</i>	579
A takarmányozásról. <i>Nyárády János</i>	580
Irodalmi szemle.	581
Kisebb szakközlemények.	581
Egyleti élet.	581
Kormányintézkedések.	584
Vegyes közlemények.	584
Hirdetések.	

Az erdélyi r. kath. status uradalmi.

Előttünk fekszik az erdélyi r. kath. status igazgatótanácsának évi jelentése, miben az igazgatótanács a f. hó 17.-én megtartandó statusgyűlésnek beszámol a status ügyeiről. Bennünket természetesen a jelentésnek ama része érdekel, amiben az igazgatótanács a status uradalmainak gazdasági helyzetét tárja fel.

Tudjuk, hogy a r. kath. status Erdély egyik legnagyobb birtokosa. Öve az alsóbajomi, radnóthi, nagyalmási és kolozsmostori uradalom. Tudjuk azt is, hogy az emez uradalmak gazdasági hasznosítása körül évről-évre ismétlődő kedvezőtlen gazdasági eredmény ismételt felszínre vetette azt a kérdést, nem kellene-e a már régebben bérletileg hasznosított kolozsmostori uradalmon kívül a másik három uradalmat bérbe adni. Erdélyi gazdasági kérdésnek tekintettük ez uradalmak dolgait s feszült érdekekkel várta az egész közvélemény, mit határoz azokra vonatkozóan az arra illetékes statusgyűlés. Különösen a radnóthi uradalom állt az érdeklődés homlokterén, nemcsak mert e birtok már terjedelménél s fekvésénél fogva is nagy jelentőséggel bír egy egész nagy vidékre, de mert ez uradalom gazdaságának, főként pedig állattenyésztésének jelentős multja van, ami az erdélyi jellegzetes állattenyésztéssel sokban összekapcsolódik. Annál nagyobb megnyugvással fogadtuk valamennyien, mikor a statusgyűlés ugy-

határozott, hogy a radnóthi és alsóbajomi uradalmakon fenntartja a házikezelést, fenntartja, sőt a lehetőségig tökéletesen betölti azt a szerepet, amit egy ilyen tekintélyes erkölcsi testület nagyarányu gazdálkodásának be kell töltenie.

Egy ország gazdasági életében a birtokok minden tagozatának meg van a maga hivatása. A kisbirtok élte az ország lakosságának erőforrásaiban oly fontos földműves elemet, a mezőgazdasági nép legnagyobb tömegét, a középbirtok élte a társadalmilag annyira fontos szerepet vivő művelt birtokosságot, a nagy birtok pedig a maga nagy üzemével, sokoldalú gazdálkodásával, nagyobb erőforrásaival, tömegtermelésével, gazdasági hagyományyaival a mezőgazdaság technikai és üzemi fejlesztésének legalkalmasabb terepnuma. Hivatásának fontossága tekintetében tehát a kis-, közép- s a nagybirtok nem mutat fel különbségeket, de annál nagyobb különbség van a tekintetben, hogy a mezőgazdaság fejlődésére a nagy birtoknak, az azon folytatott gazdálkodásnak van legnagyobb befolyása. A kis- és középbirtok nem követhet messzemenő gazdasági célokat, a kis- és középbirtokos a jelenért, csak az évről-évre való jövedelemért gazdálkodhatik, azt mondhatnók, csak önmagáért él, a nagy birtok azonban a nemzet gazdasága. Csak menjünk végig egy kolozsvári gazdasági kiállításon. Erdély állattenyésztése, annak fejlődése egy-egy ilyen kiállításon ott előttünk áll. De kik képviselik ezt az állattenyésztést s annak fejlődését? Erdélynek nagybirtokosai és nagy birtokai. Ezek a fejlődés zászlóvivői, az állattenyésztés fejlesztésének egymást tulszárnyalni igyekvő harcosai. De mindenik nagybirtok állattenyésztésének évszázados, vagy sok évtizedes multja van, a jelen sikere a messze multba nyúló következetes tenyésztés eredményeiből táplálkozik. És kell-e mondanunk, hogy ezt csak a nagybirtok teheti, annak kell tennie s onnan származnak le a gazdálkodás kisebb tagozataiba a gazdasági fejlődés eredményei.

Ezért birt olyan jelentőséggel az er-

délyi r. kath. status gyűlés amaz elhatározása, hogy a házi kezelést, a nagybirtoknak megfelelő gazdasági üzemet fenntartja Erdélynek egyik legnagyobb birtokán.

De még egy oly hatalmas és gazdag erkölcsi testület uradalmának sem lehet tisztán az a hivatása, hogy a mezőgazdaság fejlesztésének legyen uttörője, jövedelmeznie kell a nagy gazdaságnak is és nem nélkülözheti a lehető legnagyobb jövedelmet főként ama testület, amelynek egyházi és kulturális téren oly sok anyagi teherrel járó feladatot kell megoldania. Hisz épen a jövedelem kérdése vetette felszínre ismételt a bérleti kezelést, ezért kellett volna feláldozni az uradalmak rendszeres nagyüzemű házi kezeléséhez fűződő nemzetgazdasági érdeket.

Az erdélyi r. kath. status nem csalódott. Most kiadott jelentése Erdély legkiválóbb gazdáinak szavaival olyan képet fest a status uradalmáról, az ezeken folytatott gazdálkodásról és annak pénzügyi eredményeiről, hogy betöltve látjuk e nagy uradalmak mindkét feladatát. Megmaradt sőt fejlődik a gazdálkodás előbbvitelében annyira fontos gazdasági nagyüzem, megvannak uradalmán a gazdaság fejlesztésének eszközei és feltételei és magvan a birtokok rendeltetésének megtehető pénzügyi siker. Igaz ugyan, hogy az erdélyi r. kath. statusnak mindezek elérésében a szerencse is ugyancsak kedvezett, szerencséje volt, hogy a már eddigi gazdasági sikereiről jól ismert Sperker Ferencre, Erdély egyik legtalentumosabb gazdájára, Erdély állattenyésztésének egyik legerősebb oszlopára bizhatta uradalmait, kinek neve már előre biztosította a nagyüzemű házikezelés sikerét s kinek lelkes munkája nélkül bizonyára nem lett volna az oly rövid idő alatt felmutatott közzgazdasági és pénzügyi eredmény elérhető: az érdem mégis az erdélyi r. kath. status ama bölcs elhatározását illeti, hogy uradalmain ilyen irányu gazdálkodás kifejlesztésére alkalmat adott s aminek egész Erdély mezőgazdasági fejlesztésére bizonyára még fog termékenyítő kihatása fokozódni.

Dr. Koós Mihály.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Előnyösen teljesíti az abraktakarmányecikkek, mint finom- és durva buzakorpa, szárított moslák és répaszelet, malátaesira, malomkonkoly, napraforgó- és repceolajpogácsa, melasse stb. beszerzését.

 Saját érdekünkben kérjünk ajánlatot.

Bitumen, petroleum és földgáz.

Irta: Dr. Irk Károly vegyész.

Az E. G. E. okt. hó 24.-én tartott ülésével kapcsolatban a bitumen, petroleum és földgázról számos cikk jelent meg, melyeknek egy-némelyike félreértvén a fogalmakat — igen téves végeredményre jutott. Ezért szükségesnek tartom a tudomány mai álláspontján — különböző szerzők nyomán röviden ismertetni a három anyagot, hogy a három közötti összefüggést megismerve, a közöttük fennálló különbségek alapján a szigorú elhatározásokat megtehessek, annál is inkább, mert ha ezt nem tesszük, könnyen juthatunk ugyanabba a tévedésbe, melybe az új monopolium törvényjavaslat indokolása és szövege jutott.

I. Bitumen. A bitumen *Tschermak* híres mineralógus szerint (Lehrb. d. Mineralogie. 1905. 646.) a következő:

„Szilárd és folyékony szénhidrogén vegyületek, melyek néha vegyülve vannak gyantaszerű vagy szénvegyületekkel. A szilárdak néha kristályosak. Könnyen gyuló anyagok, melyek kormozó lánggal égnék.”

Dammer kémiai lexikonában (Lexikon d. angew. Chemia Leipzig.) a következő módon határozza meg:

„Bitumen s. v. w. Asphalt und ähnliche organische Stoffe, die sich durch eigentümlich breznlichen, tearartigen Geruch auszeichnen.”

Ost technológus (Lehrb. d. chem. Technologie 1907.) mint a

„Kőolaj, valamint a földviasz és aszfalt közti termékét” fogja fel.

Bernard v. Cotta geológus munkájában (Die Geologie d. Gegenwart) két helyen is nyilatkozik a bitumenről:

„A kőszéntelepek után legújabb időben nagy jelentőségre tett szert néhány szénhidrogén vegyület is, mely mint bitumen, vagy különösen mint kőolaj (petroleum, naphta), földviasz és földszurok fordulnak elő. . . .”

Továbbá:

„A bitumen szenes, sőt többnyire növényi maradványból való keletkezésének egész folyamatát nagyszerű destillációhoz lehet hasonlítani, melynél az alsó rétegek a görebet, a felsők a felfogó edényt helyettesítik, a föld melege pedig a kemence szerepét játsza. Elsőben is lég-nemű szénhidrogén vegyületek szállnak el, ezek a felsőbb hidegebb régiókban olajjává (naphtává) sűrűsödnek és azután oxidatio következtében szurokká (asphalttá) vagy különös körülmények között egy rész hydrogent elvesztve — földviasszá (szokeritté) válnak.”

Az Erdélyi Gazda okt. 30.-i számában a bitument — valamivel tágabb értelemben —

tekintettel a különböző benne előforduló vegyületekre — a következőképen határoztam meg: „A bitumen különböző halmazállapotú, telített vagy telítetlen szénhidrogének s azok egyes származékainak az elegye.”

Eredetere nézve a devon s főleg a karbon stb. korszakából ered, mint a petroleum s növényi, de főleg állati (*Höfer*, *Engler* stb.) szerves korhadásnak az eredménye. Alkatrészei között a szilárd szénhidrogén vegyületek az uralkodók s csak másodsorban nevezetesek a cseppfolyós szénhidrogének. Vagyis nem *egységes test*, miként nem egységes test a **petroleum** sem, mely szintén különböző halmazállapotú szénhidrogének az elegye, de amelyek között már nem annyira a szilárd szénhidrogén vegyületek az uralkodók, mint inkább a cseppfolyósak.

A kőolajra nézve — összehasonlításként a földgázokkal — érdekes összehasonlítást enged meg a *Chandler* és *Schorlemmer* analysise, melyet az összefüggés jobb megvilágítása céljából még egyszer közlök:

	Képlet:	Forráspont:	Fajsúly:
Methan	CH ₄	Gáz	0.559
Aethan	C ₂ H ₆	"	1.036
Propan	C ₃ H ₈	"	—
Butan	C ₄ H ₁₀	1°	0.600
Pentan	C ₅ H ₁₂	30°	0.628
Hexan	C ₆ H ₁₄	69	0.664
Heptan	C ₇ H ₁₆	97.5	0.699
Oktan	C ₈ H ₁₈	125	0.703
Nonan	C ₉ H ₂₀	136	0.741
Dekan	C ₁₀ H ₂₂	158	0.770
Endekan	C ₁₁ H ₂₄	182	0.765
Dodekan	C ₁₂ H ₂₆	198	0.776
Tridekan	C ₁₃ H ₂₈	216	0.792
Tetradekan	C ₁₄ H ₃₀	238	—
Pentadekan	C ₁₅ H ₃₂	258	—
	C ₁₈ H ₃₈	—	—
	C ₂₀ H ₄₂	—	—
	C ₂₃ H ₄₆	—	—
	C ₂₅ H ₅₂	—	—
Paraffin	C ₂₇ H ₅₆	—	—
Paraffin	C ₃₀ H ₆₂	370	—
Aethylen	C ₂ H ₄	Gáz	0.978
Propylen	C ₃ H ₆	-18°	—
Butylen	C ₄ H ₈	+ 3	—
Amylen	C ₅ H ₁₀	35	0.663
Hexylen	C ₆ H ₁₂	69	—
Heptylen	C ₇ H ₁₄	95	—
Oktylen	C ₈ H ₁₆	104	—
Nonylen	C ₉ H ₁₈	140	—
Dekatylen	C ₁₀ H ₂₀	160	—
Endekatylen	C ₁₁ H ₂₂	195	0.782
Dodekatylen	C ₁₂ H ₂₄	216	—
Dekatritylen	C ₁₃ H ₂₆	235	0.791
Ceten	C ₁₆ H ₃₂	275	—
?	C ₂₀ H ₄₀	—	—
Ceroten	C ₂₇ H ₅₅	—	—
Melen	C ₃₀ H ₆₀	375	—

Dammer szerint a kőolaj:

„egy a természetben előjövő meggyújtható folyadék, mely lényegében cseppfolyós halmazállapotú szénhidrogénekből áll s így kémiai tekintetben a legnagyobb hasonlósággal az ásványi olajokkal bír, melyek a különböző kátránynemekből destillatio által nyertnek.”

Cotta szerint, mint azt fentebb láttuk:

„A földolaj semmiesetre sem valamely határozott képlet stb.”

Eredetere nézve már inkább állati eredetű, mennyiben *Höfer* szerint, amint ezt *Engler* kísérletei (320—400° C hő mellett és 10—4 atmosphaera nyomásnál végzett halzsir destillatioi) is bizonyítják:

„elrohadt állatok zsiradéká sedimentér közetben — utólag kellő hőmérsék és nyomásnál — . . . kőolajjává változik.”

Saint Claire Deville szerint tartalmaz

87% C-t és 13% H-t,

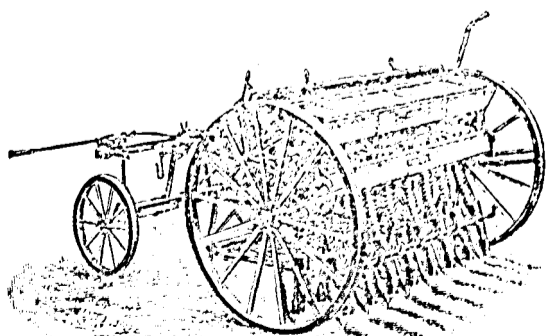
Oglobin és *Markownikoff* szerint bakui kőolaj tartalmaz:

	I.	II.	III.
C =	86.65	87.01	86.89
H =	13.35	13.22	13.18

Lássuk végül a földgázt, melyben szintén van szénhidrogén vegyület, mint alkatrész, de csak gáz halmazállapotú s nincs már benne sem cseppfolyós, sem szilárd, sem az eredeti halmazállapotában, sem vegyi összetételének megfelelően gőz állapotban, mint a milyen halmazállapotban egyedül helyet foglalhatna. A gáz halmazállapotú szénhidrogének közül szerepel főleg a CH₄ (methan). továbbá az aethan C₂H₆ és aethylen C₂H₄, kísérik még különösen ott; hol a gáz állati bomlás eredménye: Nitrogen, CO₂ és kőolaj gőzök, hol növényi rohadás eredménye: Nitrogen, CO₂ és gyakran H₂S gőzök, ha eredetere nézve sem egyik, sem másik kiinduló pont nem igazolható, úgy a CH₄ csaknem tisztán egyedül alkotja az egész földből kiáramló gázt.

Hogy milyen nagy az eltérés az előző kőolaj és a földgáz összetétele között, még oly esetekben is, hol bitumenes származása a földgáznak bizonyítva van, közlöm a következő analysiseket, *Sadtler* és *Wurtz* után:

	Cheryree	Burns	Leechburg	Harvey	Bloomfield
Széndioxyd CO ₂	2.28	0.34	0.35	0.66	10.11
Szénmonoxyd CO	—	Nyomokban	0.26	Nyomokban	—
Szénhidrogének C _n H _{2n}	—	—	0.56	—	2.94
Methan CH ₄	60.27	75.44	89.65	80.11	82.41
Hydrogen H	22.50	6.10	4.79	13.50	—
Aethan C ₂ H ₆	6.80	18.12	4.39	5.72	—
Propylen C ₃ H ₆	—	Nyomokban	Nyomokban	Nyomokban	—
Oxygen O	0.83	—	—	—	0.23
Nitrogen N	7.32	—	—	—	4.31

Szab., „Rekord II.” sorvetőgép

A losonci gazdasági gépgyár gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

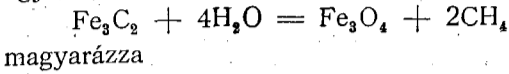
Allamgépgyári legújabb szerkezetű gőzeséplőkészletek, benzírmotorok, resicai acélekék, Kalmár-féle rosták és egyéb talajmivelő eszközök.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
V., Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ohio és Indiában a földgázok a következő összetétellel bírnak, (Földtani Közlemények: 1891. 303.)

Eredetere nézve lehet organikus eredetű mennyiben állati vagy növényi korhadásnál keletkezik, vagy anorganikus eredetű, akár mint *Dumes* és *Bunsen* a kősóoldódásánál felveszik, akár mint *Berthelot* szén-sav és alkali fémek egymásra hatásából eredő carbidoknak vízzel, vagy mint *Mendelejeff* vascarbiddnak vízzel való egyesüléséből

Vagyis földgáz kiömlést tapasztalunk, „a nélkül . . . hogy az utóbbiakból (t. i. a földgáz kiömléséből) már feltétlenül a petroleum jelenlétére következtethetnénk, mert éghető gázok kiömlése más helyeken is történik“. (Böckh: Geologia I. k.)

zött halmazállapotbeli változásnak megfelelő összefüggés, vagyis oly változásnak megfelelő összefüggés, mely a *test kémiai szerkezetének megváltozása nélkül folya le — nincsen*, mert ha volna, akkor pl. a kőolajat alkotó mind a 40 szénhydrogennek benne kellene a földgázban lenni. (Már pedig nincs benne!) A változás, mely a bitumen, kőolaj és *organikus eredetű* földgázok között fennáll — csakis a fractionált lepárlásnak megfelelő változás, midőn különböző hőmérsék és nyomás alatt a magasabb forr-pontu szilárd szénhydrogenek (bitumen) elkülönítetnek a természet által végrehajtott destillatioval — a cseppfolyós (kőolaj) s ezek a lég-nemű (organikus eredetű földgázok) szénhydrogen vegyületektől.

Az olyan földgázok eseteiben pedig, melyeknél az anorganikus eredet kell feltételeznünk: az összefüggés csak annyi, hogy e methángáz

Az aranka kérdésről.*

II.

E pontnál talán nem lesz felesleges, ha az aranka kártekonyságát s annak az irtását a hereföldeken (nem lucernásokban, mert ezek többnyire tiszták s más elbírálás alá is esnek) praktikus szempontból latolgatjuk.

Heréseink, ha az éghajlati s egyéb tőlünk nem tuggó viszonyok megfelelnek nemcsak takarmányozási, de magtermelési szempontból is kihasználjuk (rendesen a 2. kaszálást).

Takarmánytermelési szempontból (a teljesen arankamentes vetésről itt nem lehet szó) csak két eshetőség lehetséges, vagy nagyon arankás vagy csak itt-ott mutatkozik egy-egy kisebb folt. Ha nagyon arankás, akkor minden számító gazda jól tudja, hogy az arankairtással, a foltok kikapálásával — *amint azt a szak-tekintélyek elbíráják* — nem csak az arankát de a heréjét is jórészt ki kell irtania, nevezetesen a lóherének azt a nagyobb részét is, mely az aranka által meg lett támadva ugyan, de a fejlődésnek már oly stádiumában van, hogy meg — hagyva még egész tűrhető termést ad; *de kikapálva már semilyen sem*, s tetejébe még a rossz munkásviszonyaink közt, a legnagyobb munkaidőben, nagy költségbe kerül. Itt a meglévő bajt még csak tetőznék az irtással, körülbelül olyanformán, ha elpusztult a termés $\frac{1}{4}$ része, hadd pusztuljon akkor inkább $\frac{3}{4}$ része, ha még — annyi munkába kerül is. Hát uraim ilyen öngyilkos gazdálkodás még nálunk sem lehetséges, mert már nálunk is észbe kapnak az emberek, ha mindjárt oláh paraszt is. Ilyen heréseket legjobb úgy kihasználni amint az az adott viszonyok közt legjobban megfelel. Más elbírálás alá esik a csak kevés apró aranka folttal bíró lóheretábla. Ez esetben akár kikapáljuk azt a néhány kis foltot akár nem, a takarmánytermés mennyiségében számbavehető kevesebbet nem fog mutatkozni. Ugy, hogy a folt itt legfeljebb szépség-hibának tekinthető.

Egészen más elbírálás alá esik a magnak hagyandó lóhere tábla. Ezen célra a nagyon arankás vetések nem használhatók s így mellőzendők. A kevés folttal bíró herések gondos kitisztítása (aranka mentesítése) azonban nagyon háládatos s bőven behozza a reá fordított költségeket a heremag eladása alkalmával ép úgy mintha csak saját vetési céljaira használná fel a gazda.

A magtermelésre szánt hereföldek tehát azok amelyek a meglévő mezőrendőri törvények értelmében szigorubban ellenőrzendők. Az ellenőrzés hathatósabbá tétele céljából esetleg engedélyhez is kötetendők úgy, hogy a törvény rendelkezéseit szigoruan nem teljesítő termelőtől az engedély megvonható legyen több kevesebb esztendőre.

Mínhogy az aranka nem csak a hereföldeken, de jobb gazdanövény hiányában minden rétinövényen is diszlik, sőt mint legujabban

* Ezen cikkünk I. részében (mult számunkban) előforduló értelemzavaró sajtó hibák a következőképp helyesbítendők;
 2. kikezdés 2. sor alakjait helyett olv. alapját,
 „ 9. „ kereskedőt „ a kereskedőt,
 „ 10. „ hajtásával „ tartásával,
 3. „ 13. „ 5-7 q. „ 5-7 ezer q.,
 „ 14. „ 20-25 q. „ 20-25 ezer q.,
 5. „ 14. „ nem „ sem,
 „ 23. „ ólomzárólatott „ ólomzárólatott,
 „ 25. „ 6 klgr. „ 3 klgr.,
 9. „ 6. „ gyantamentes „ arankamentes,
 12. „ 7. „ tisztítlan „ tisztítatlan,
 16. „ 2. „ ellenőrzésétől „ ellenőrzéséről,
 16. „ 14. „ gazda után lévő a kihagyandó,
 16. „ 15. „ nyugvott helyett olv. nyugodt

Szám		CH ₄	N	H	C ₂ H ₄	O	CO ₂	CO	H ₂ S	összesen	O	üveg-szűrés
1	Findlay Ohio	93.35	3.41	1.64	0.35	0.39	0.25	0.41	0.20	100.00	0.80	2.66
2	Fostaria	92.84	3.82	1.89	0.20	0.35	0.20	0.55	0.15	100.00	0.81	2.70
3	St. Marys	93.85	2.98	1.74	0.20	0.35	0.23	0.44	0.21	100.00	0.77	2.56
4	Muncie Indiana	92.67	3.53	2.35	0.25	0.35	0.25	0.45	0.15	100.00	0.79	2.62
5	Anderson	93.07	3.02	1.86	0.49	0.42	0.26	0.73	0.15	100.00	1.02	3.34
6	Kokoma	94.16	2.80	1.42	0.30	0.30	0.29	0.55	0.18	100.00	0.82	2.73
7	Marion	93.58	3.42	1.20	0.15	0.55	0.30	0.60	0.20	100.00	1.11	3.69

Az olasz földgázok G. Jervis szerint a következő összetétellel bírnak:

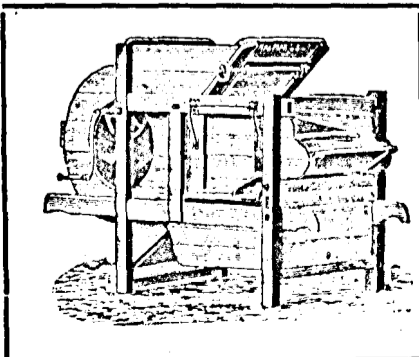
Szám	Provincia	Előfordulási hely	CH ₄	N	CO ₂
1	Bologna	Monte Sasso Cardo Poretta	94.82	3.13	2.05
2		Fosso dei Bagni „	91.35	8.04	0.61
3		Sorgente dei Bovi „	92.22	2.06	5.72
4		„ di Marte „	92.16	2.78	5.06
5		„ del Lesne „	89.42	4.61	5.97
6		Poretta Vecchia „	90.75	7.23	2.02
7		Sorgente de Puzzo	91.48	6.68	1.84
8		Torrente Sillaro	80.60	0.39	1.14
9	Florenz	Firenzuola	96.19	2.27	1.54
10	„	„	97.48	0.77	1.75
11	„	„	98.85	0.41	0.74
12	Bologna	Bergullo	98.93	0.59	0.48
13	Ravenna	Rio dei Bagni	97.35	1.64	1.01

A kissármási gáz összetétele a következő:

	Pfeifer	Schelle
Methan CH ₄	99.25	99.00
Hydrogen H	—	0.40
Oxygen O	—	0.40
Nitrogen N	0.75	0.20
Szendioxid CO ₂	—	—
Aethan C ₂ H ₆	—	—
Aethylen C ₂ H ₄	—	—
összesen	100.00	100.00

Vagyis összefoglalva az előzőket a következő végeredményre jutunk: A három test kö-

mind három testben előfordul, mint ahogy a szén előfordul az organikus, szerves világ miliárdnyi alakjában, vagyis a három test sem az első, sem a második esetben *nem egy test*, s nem egy testnek 3 féle halmaz állapotú változása. Tehát „*gáz-nemű bitumen vagy gáz-halmaz állapotú bitumen*“ jelenthet bármily számtalan, bitument alkotó szénhydrogent gőz állapotban, *de a földi gázt nem jelentheti*. Hogy miért fontos ez a szigorú elhatárolás, hivatkozom az Erdélyi Gazda okt. 30-iki számában kifejtettre.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kltünő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzőket kórni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde. Vezérképvisele

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

2006

alkalmam volt tapasztalni, még a fenyőtára is felkuszik s onnan bocsátja le aranyszálait, nagyon fontosnak tartom a dűlőutak, mesgyék árkok s a szántóföldek közvetlen közelében levő réteknek és legelőknek legalább egy fél méternyire való tisztántartását a szántóföldek érintkezési pontjától számítva. Ezen helyek ugyanis fel nem szántatnak sem nem ápolatnak s ha ezekbe befészkel magát az aranka, ugy a szomszédos szántóföldek állandó fertőzőjévé válnak. Ez nézetem szerint az egyedüli természetes fertőzési mód mely észrevehető esetleg nagyobb károkat is okozhat. Minden egyéb, mint pl. az arankának a cipőtalppal való tovább hordása, vagy a madár által való terjesztése stb. komoly számításba nem vehető. Ha tehát erre figyelünk s tiszta vetőmagot használunk s feltéve, hogy arankás rostaaljat gazdaságunkban nem etetünk s így a trágyával a földre nem kerül, nyugodtak lehetünk a felől, hogy here földünk tiszta marad.

Ennél sokkal nehezebb kérdés a teljesen arankamentes lóheremag beszerzése, s mint az előbbi adataimból kitűnik, ma már csak nagyon csekély mértékben lehetséges az, s belátható időn belül nem is fog változni a helyzet.

Itt tehát a helyzettel meg kell alkudni, úgy, a hogy legcélszerűbben lehet.

Jelenleg ugyanis nem kötelező az állami ólomzárolás, de a kereskedő az ólomzárolt árukért-fizetett nagyobb árak miatt, valamint a nagy felelősségnek elhárítása céljából, amit csak lehetséges állami ólomzár alá hoz. De ez, mint a hogy előbb kimutattam távolról sem elég szükségletünk fedezésére. Nem marad tehát más hátra, mint az ugys forgalomban levő nagy arankás árut ugy elkészíteni s forgalomba engedni, hogy a gazda céljainak teljesen megfeleljen. Egyszóval, hogy bátran elvethesse a gazda anélkül, hogy észrevehető s számokban kifejezhető kára legyen. Ez pedig lehetséges. Még pedig a kötelező állami ólomzárolás behozatala által, de nem a jelenlegi alapon!

A nagyszemű aranka legnagyobb része már a 20-as szövetű rostán (azaz oly lyukbőségű rostaszöveten melyből 20 lyuk esik egy hüvelyre) átesik, úgy hogy lelkiismeretes tisztítás mellett csak nagyon kevés arankaszem marad a tisztított áruban, amely azonban a gazdának már számottevő kárt nem okozhat. Ezen áruk ellenőrzése pedig nagyon egyszerű, biztos és gyors. Az ólomzárolásnál a mintázás mint jelenleg is a 20-as rostán történne, csak hogy ezentul fentebbiek szerint ólomzárható árúnak tartandó lenne az, mely ily esetben néven nevezhető aljat nem ad, legfeljebb 1 métermázsányi mennyiség lerostálása után egy gyűszűnyit s nevezzük ezt az árut a 20-as szöveten a lehetőségig tisztított árúnak, amely tényleg is az, s használjuk ezen kitélt a mostani sok félremagyarázásra nagyon is alkalmas bárca-szöveg helyett. Itt tehát tulajdonképeni arankavizsgálatról a jelenlegi értelemben nem is lehetne szó, mert ez csak egy-két pillanatnyi munka volna. Ugy, hogy ha az illető fél elég raktári munkaerőt állít rendelkezésre — ami a saját előnye is — egy nap alatt egy tisztviselő akár 500 q-t is leólmazárolhat minden nagyobb megerőltetés nélkül. Tehát a jelenlegi magvizsgáló személyzeti létszám is teljesen elegendő lenne. A kötelező ólomzárolás behozatala esetén a nyitott zsákban való árusítás természetesen teljesen elcsesne s a legszigorubb tiltandó lenne. Minden kereskedőnek módjában van magát a legkisebb mennyiségű ólomzárolt áruval is ellátni úgy, hogy a zsákok bontogatása, mely rendkívül sok visszaélésre ad alkalmat, teljesen elkerülhető.

Ezzel egyidejűleg feltétlen szükségesnek tartom a heremagvak árusítását engedélyhez kötni, még pedig a legszigorubb feltételek mellett. Ugy, hogy bárki megkaphatná ugyan az engedélyt, de a legelső bebizonyított visszaélés az engedély azonnali megszüntetését vonná maga után.

Ebből kifolyólag az ellenőrzés is rendkívüli módon egyszerűvé válna s annak is

legnagyobb részét a tisztességes kereskedővilág maga végezné saját jól felfogott érdekében.

Ezzel egyidejűleg az ólomzárolt zsákok immunitását teljesen be kellene szüntetni, s az ebből eredő ellenőrzési vizsgálatokat bármely fél kívánatára ingyenessé tenni. A jelenlegi ellenőrzési mintavételek mint ezután már feleslegesek, teljesen be lennének szüntetendők. Hisz mindn plomb alatt van.

Ezek volnának tehát a főbb szempontok, melyeknek figyelembevételével az adott viszonyok közt legtöbbet lehetne elérni. A hatósági közegek munkáját rendkívül redukálná s könnyen keresztülvihetővé tenné. A vizsgáló állomások munkája ugyan erősen szaporodna, de munkája annyival könnyebb, biztosabb és szaporább. A kereskedő a sok ellenőrzéstől majdnem mentes, de a visszaélésre sem nyílik annyi alkalmat mint mostanáig. És a gazda — hát hogy is kezdjem — hát persze a gazda — a gazda már csak oly magot vásárolhat amelynek arankatartalma már nem okoz neki gondot, s már ki kell böknö a valót — nem kaphat többé arankás rostaaljat s csak a tisztítógépekkel ellátott mintagazdaságok lesznek abban a kiváltságos helyzetben, hogy arankás rostaaljakat réjtük és legelőjük alapos feljavítására felhasználhassák s a karácsonyfa-dísz sem kénytelenek a boltban vásárolni, már csak azért sem, mert nincs szebb a természetnél.

*

Törekedtem ezen kérdést a jelenlegi szűk határok közt lehetőleg minden oldalról megvilágítani, különösen azon célból, mert a revízió alá kerülő 1895. évi XLVI. t. c.-re vonatkozó a közel jövőben összehívandó enquete-n ugy tudom nemcsak jogtudósok de gazdák és kereskedők is részt fognak venni. Erre pedig anyagot kell gyűjteni. Az egész kérdést legalább nagyjában megismerni s így a lehetőségek határain belül maradva s a lehetetlenségek csábító lédércénye által el nem vakitva, a viszonyokkal való helyes megalkuvással egy becsületes és nyugodt alapot teremteni.

Még egy nagyon fontos kérdéstről kellene itt említést tennem s ez a szavatolt, teljesen arankamentes lóheremagról tárgyalna, a heremag termelők érdekében, de erről majd más alkalommal.

Schmidt Oszkár.

A takarmányozásról.

A gazdának a téli takarmányozás megkezdése előtt, — a meglevő takarmánykészlet figyelembevételével és helyes elosztásával — állati részére egy megfelelő és olcsó étlapot kell készíteni.

A takarmányozás számítás utjání összeállítását még sok gazda feleslegesnek tartja és egyszerűen csak gyakorlati tapasztalat utján étet, pedig egy az állatok faja, kora, hasznvétele szemelött tartásával összeállított takarmányozási előíranyzatra feltétlenül szükség van, mert küönben előfordul, hogy egyik tápanyag pazarlódik, a másikkól nem kap eleget az állat, minek következményeként a várt eredmény elmarad.

Az okszerű és aránylag olcsó takarmányozás a nehezebb dolgok közé tartozik. Szükséges tehát, hogy a gazdaközönség az észszerű takarmányozás szabályait átértse és azokat elsajátítva állattartása minden ágában alkalmazza.

Takarmányozási szempotból állatainkat ugy tekinthetjük, mint gépeket, s a gép nem dolgozik magától, ugy az állatnak is táplálékra van szüksége, hogy a tőle várt munkát, vagy termést végezhesse.

A takarmány az, amiből az állat meleget, erőt fejleszt, tejet, húst, zsirt, gyapjut, stb. produkál. Csak akkor várhatjuk állatainktól, hogy a haszoncéljuk megfeleljenek és a lehető legnagyobb tiszta jövedelmet szolgáltatassák, ha a takarmányozásuk céltudatos és helyes alapokra van fektetve. Helyes a takarmányozás

akkor, ha az a takarmány termelőképességének figyelembe vételével állapítatik meg.

A takarmány vízből és szárazanyagokból áll. A takarmányban levő víz ugy hat az állatra, mint az ivóvíz. Azonban vizenyős takarmánytól, — miután nehezebben szívódik fel, — higabb lesz a bélsár, s ha tulságos mértékben ételjük: hasmenést okozhat. Hogy a takarmányból az állatok mennyit vehetnek fel, azt annak szárazanyagtartalma szabja meg, mert pl. moslékból, csalamádéból többet képes egy marha megenni, mint szénából, abrakból. Ugyanis előbbieknek sokkal kevesebb a szárazanyag-tartalma. Szárazanyagot annyit kell etetni az állatokkal, hogy mindig jóllakjanak.

A szárazanyagot tápláló és emészthetetlen részek alkotják. A tápláló anyagokat: fehérje, zsir, szénhidrát, nyersrost és ásványi részek képezik.

A fehérje kiváltságos helyzetet foglal el a többi között, mert bizonyos szervezeti működéseket (anyagcsere, hustermelés) csakis ez a tápláló anyag tesz lehetségessé. Ha nem kap az állat takarmányában elegendő fehérjét rohamosan lefogy, s végül elpusztul, mert az anyagcserével saját húsát támadja meg. Fiatal állatok mindaddig, míg növekedésüket be nem fejezik fehérjét raknak le; a tejlő állatok a tejjel választanak el fehérjét.

Fehérből készíti az állat a húst, tejet. A fehérje a legértékesebb alkotórésze a takarmánynak. Kereskedelmi takarmányfélékben, melyek értéke azok tápanyagtartalmától függ, sokkal drágábban fizetjük meg a fehérjét, mint a más táplálóanyagokat.

A feleslegben étetett fehérje zsirrá változik át és lerakodik. Fontos azonban tudnunk, hogy fehérből nem képződik több állati zsir, mint a többi — jóval olcsóbb — emészthető anyagokból.

A zsirok, szénhidrátok és nyersrost a táplálkozásnál közös feladatokat teljesítenek. A zsir azonban 22-szer hatásosabb, mint a másik kettő. Ezek az anyagok a szervezet belső munkáját végzik, izomerőt szolgáltatnak, a tejlő állatoknál a tejjel választatnak ki és végül a hő, erő és tejszükségleten kívül zsirrá változnak át.

A takarmány ásványi anyagai az állati testet segítenek fejleszteni. A takarmány rendszerint fölös mennyiségű ásványi anyagot tartalmaz.

Ha több fehérjét etetünk, mint kellene, ez fokozni fogja az anyagcserét, s így csökkenti a fehérje lerakodást (husképzést), vagy annak tejjé változását. Kevesebb fehérjével mindenesetre kedvezőbb táphatást érünk el, mint a tulsokkal.

Ha a szénhidrátból etetünk többet, mint kellene, ez a fehérje emészthetőségének csökkentésén, kívül részben maga is emészthetetlenül ürítetik ki.

Ha több zsirt etetünk, ez emésztsési zavarokat okoz és az egész táphatást veszélyezteti.

A nehezen rágható és ezáltal nehezebben emészthető takarmány tápanyagaiból kevesebbet takarít meg az állat: a tápláló anyagok tehát a különféle takarmányokban nem egyenértékűek. Pl. a szénában többet ér a fehérje, zsir, szénhidrát és nyersrost, mint a szalmában; szemestakarmányban többet, mint a szénában. Ez a sarkalatos pontja legujabb takarmányozási elméletünknek, Kellner elmélete ugyanis nem a takarmányban levő tápanyagok mennyiségén, hanem azok táphatásán alapszik. Kellner a tápanyagok termelőképességének egységes megállapítása céljából a tiszta keményítő hatékonyságából indult ki, s ezért keményítőértékre alapította tápanyagszabványait. A keményítőérték egységes kifejezője a takarmány termelési értékének. A keményítő érték egyszerűsítése a takarmányozást annak, mert az azzal való számítás nemcsak megbízható, de könnyű is. Most már csak három számmal kell törődnünk: szárazanyaggal, fehérjével és keményítő értékkel. A szárazanyaggal azért, mert az a táplálék

képesség kifejezője, a fehérjével, mert enélkül egyetlen egy állat sem tud megélni és a keményítő értékkel, mert az képezi az adagolás hatékonyságának mértékét.

A *Kellner* féle tápanyag — szabványok 1000 kg. élősulya vannak kidolgozva, tehát az állatok súlyát haszoncél szerint külön-külön csoportosítva kell tudnunk azt hogy hány ezer kilogramm fejős tehén, igás ökör, hizó ökör, növendék állat, juh, sertés, stb. tartandó el. Erre a célra egy megfelelő mérlegre van szükség. A mérleg a céltudatos gazdálkodásnak egyik legfontosabb segédeszköze.

Ismerve az állatok súlyát a *Ditrich* és *König*-féle takarmányelemzési tabella segítségével, melyen a keményítő értékre vonatkozó adatok is megvannak, könnyen kiszámíthatjuk, hogy hány kg. szénát, répát, abrakot, stb. kell adnunk, hogy a jószág abban a szükséges fehérjét, szárazanyagot keményítő értéket megkapja.

Nézzünk egy példát! *Kellner* szabványa szerint igás ökrök nehéz munkában (pl. őszi szántáskor) 1000 kg. élősulyra igényelnek: 25—30 szárazanyagot, 1·8 fehérjét, 12·8 keményítőértéket.

Rendelkezésünkre áll takarmányrépa, zabosbükknöszéna és tengeridara. A takarmány elemzési tabella szerint e takarmányok összetétele:

	szárazanyag	fehérje	keményítőérték
takarmányrépa:	12	0·1	6·3
zabosbükknöszéna:	83·3	5·2	28·8
tengeridara:	87	6·6	81·5

Hogy a szabvány szerint takarmányozhassunk 30 kg. takarmányrépát, 25 kg. zabosbükknöszénát és 4·5 kg. tengeridarát kell adagolnunk, mert ennyi tartalmaz:

	szárazanyag	fehérje	keményítőérték
30 kg. takarmányrépa:	3·60	0·30	1·89
25 kg. zabosbükknöszéna:	20·82	1·30	7·20
4·5 kg. tengeridara:	3·91	0·30	3·67
Összesen:	28·33	1·63	12·76

Mondjuk, hogy ökreink 500 kilosok, ekkor egy-egy ökörnek nehéz munkában naponta 15 kg. répát, 12½ kg. zabosbükknöszénát és 2¼ kg. tengeridarát adunk.

Óvakodjunk azonban attól, hogy a takarmányt jobbnak minősítsük, mint kellene, mert ez esetben első sorban állatainkat, második sorban saját magunkat csalnok meg.

A napi szükségletből szorzás útján meghatározzuk a takarmányozási évad összes szükségletét és ezt a készlettel összehasonlítjuk. Ha tudjuk hány szekér répát, szénát, stb. hordtunk be és egynehány szekérnek a súlyát megmértük, a takarmány mennyiségéről elég jól tájékozódhatunk. Az összehasonlítás eredményeként, ha hiány mutatkozik: takarmány beszerzéséről gondoskodjunk, ha felesleg van: állatokat vásároljunk reá, hogy azt állati termék alakjában vihessük piacra és mellékterményül megnyerjük gazdaságunk számára az annak felvetése folytán származó trágyát.

A takarmányozási szabványok, vagy az ezek alapján végzett takarmánykiszámítások nem tekinthetők meg nem változtatható recepteknek, hanem folyton figyelemmel kell kísérni a takarmányozás eredményét és ha kívánatosnak mutatkozik, a takarmányozáson bizonyos irányban változtatni kell. Tudjuk, hogy az ugyanazon asztalnál étkezők közül az egyik meghízik, a másik sovány marad. Még nagyobb különbségek vannak az egyes állatoknál. Az egy és ugyanazon takarmány hatása a különböző individuumnoknál felett-b elterő lehet.

Az állatok külleme, munkabírása, termelése legjobban megmutatja azt, hogy helyesen takarmányozunk-e, vagy sem.

Fejős tehencink tejléséről a fejések értesítenek, s ezenkívül legalább minden hónapban mérlegre hajtjuk azokat, hogy súlyukról tájékozást nyerjünk. Az a tehén, mely nem ad elegendő tejet és hozzá még súlygyarapodást sem mutat vagy beteg, vagy bármely okból nem érdemli meg a takarmányt. Az ilyen eladandó. Ha csak a tejlésben van hiba, akkor a hizók közé állítjuk és felhizlalva hajtjuk piacra.

A hizókat is rendszeres időközökben mérlegelni kell, s azon egyedeket, melyek hizás tekintetében a többiek mögött maradnak, a hizalás befejezése előtt kisselejtezzük, hogy több takarmányt ne pazaroljanak.

Meg esik, hogy a takarmányozás eredménye egyáltalán nem elégíti ki bennünket.

Ez esetben fel kell keresni és megszüntetni azt az okot, mi a takarmányozás hatását csökkentette, utánna járunk, hogy megkapják-e állataink biztosan a nekik előírt adagot? A takarmány nem-e penészes, romlott, vagy hibás? A bélsárban nincsenek-e meg nem emésztett takarmányrészek? Meleg-e az istálló? Nincs-e hiba az itatás, vagy sózás körül? Nem zaklatják, nyugtalanítják az állatokat? stb. stb. A hiba feltalálása után intézkedünk, hogy a takarmány megfelelően értékesíthessék.

Ez az okszerű takarmányozás rendszeres menete és az észszerűen összeállított étlap szerinti takarmányozás az egyedüli mód, mely az etetést céltudatosá és biztossá teszi.

Nyarády János.

IRODALMI SZEMLE.

„Nete ne!” eredeti székely góbéságok, a budapesti „Péterfy asztal” vig tagjai gyűjteményéből. Képekkel, 1 kor. „Kacago szövetkezetek” a szövetkezeti élet vidámságai, képekkel 1 kor. Mindkét könyvujdonságot a mulatni vágyók részére postai szállítással együtt 2 kor.-ért küldi: Péterfy Tamás, Budapest, IX., „Köztelek”. Péterfy Tamás eredeti humorát ismerjük és könyveit bizalommal alánljuk olvasóinknak.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A must eltartása. Sokan azt hiszik, ha a mustba kevés szalicilt tesznek, akkor a must nem forr, nem erjed meg és így sokáig eltartható édes állapotban. Való igaz, hogy a szalicil az erjesztő gombákat megsemmisíti, de csak akkor, ha nagyobb mennyiségben jut a mustba. Ez pedig ártalmas a must ivóra, mert a szalicil izzasztó szer s így aki jócskán iszik szaliciles mustot, az állandóan lázba jut, folyton izzad, azért is tiltotta el a bortörvény. Mások a mustot tüzőn felforralják, ha azt akarják, hogy sokáig maradjon meg édesen; különösen a vendéglősök kedvelik a főtt mustot kimérni. Azonban ez sem az igazi módja a musteltartásának, van ennél jobb biztosabb módszer. Ugyanis ha a tisztán lefolyó mustot sterilizáljuk alkalmas módon, akkor több évig megmarad. Ezt házilag egyszerű eljárással tehetjük meg. Persze kis költséggel jár az üvegek beszerzése, de ez sem vész kárba, mert fel lehet használni több éven keresztül. A must sterilizálását következőképpen hajtjuk végre: a szép tiszta mustot, amint ez a présből kifolyik, azonnal tisztára kimosott üvegekbe öntjük. Legcélszerűbb a fél- vagy egyliteres olyan üveg, mely légmentesen elzárható, amelynek porcellándugóját gummikarika borítja és dróthuzalból készült leszorítója van. Célszerű, mert gyorsan lezárható és könnyen kezelhető. Az üveget csak a nyakáig szabad megtölteni, tehát nem csordultig, mert különben szétpattannak. A sterilizálásra jókora nagy üstöt, katlant használunk. A katlamba beleállítunk egy négyszegletes farácsot, melyre az üvegeket egyenesen felállítva sűrűn helyezzük el. Ezután addig öntünk vizet a kalandba, amíg a víz az üvegek száját majdnem eléri. Már most alátűzelünk a katlamban és a vizet 65—70 C. fokig felmelegítjük, vagyis a mustot sterilizáljuk. Célszerű a palackokat tiszta kendővel letakarni, sőt magát a katlant is felfedővel. Azonban nehogy a vizet magasabb hőfokra melegítsük, a vízbe egy termometert, csupasz hőmérőt, állítunk. Ha a víz 70 C. fokra felmelegedett, akkor a tüzet eloltjuk, vagy kikotorjuk. A melegítés által a nyitva hagyott üvegekben a keletkezett szén-sav és pára elillan, úgy hogy a tűz eloltása után azonnal vastag

kesztyűskézrel a porcellándugókat ráerősíthetjük a palackok szájára. Kesztyűs kézzel kell dolgozni, mert a víz igen meleg. A palackok elzárása után lehűlni hagyjuk a vizet és körülbelül egy óra múlva szedjük ki őket. Végre a kiszedett palackokat letörölgöztetve rakjuk el a pincébe, ahol több évig elmaradhat. Ez a titka a meg nem erjedő must eltevésének. Ilyformán sterilizálással almamustot és egyéb gyümölcslevet eltehetünk, anélkül, hogy megerjednének. Persze a 70 C. fok felmelegítés után gyorsan légmentesen kell elzárni.

+ Trágyakezelés. Hogy a trágya felbomlásának folyamata szabályozható legyen; nem szabad azt egy méternél magasabbra rakni. Ha magasabb a rakás, a felbomlás folyamata tulságos gyors. Hasonló módon hat a trágyaállatokkal való tapostatása, valamint a trágyának naponként való bőséges öntözése trágyalével. Az ekként való kezelés a felbomlást a szükséges mértékre korlátozza. E folyamattal egyidejűleg képződő illó nitrogént alkalmas anyaggal le kell kötni. E célra legalkalmasabb a gipsz vagy a szuperfoszfátok, melyek azonkívül a rothadást is késleltetik. Hasonló hatása van a kainitnak is. Ebből a trágyakonzerváló szerből minden nagymarha után mintegy ½ kg. kell naponként. A trágyakonzerválásra már az almozásnál kell figyelemmel lenni. Az elegendő mennyiségű jó alom fel fogja a folyékony exkrementumokat és ezzel szabályozza a felbomlás folyamatát. A szalmát felszivó képesség tekintetében felülmúlja a turfa, amelynek az a képessége is megvan, hogy az illó anyagokat lekötí.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. igazgató-választmánya 1910. október 31-én, d. u. fél 5 órakor tartotta rendszeres ülését.

—Elnökölt: Br. Jósika Gábor e. alelnök.

Előadott: Tokaji László e. titkár.

Jelen voltak: Zeyk Albert, Br. Mannsberg Sándor, Gr. Béli Kálmán, Dr. Páter Béla, Dr. Baintner Ferenc, Dr. Seyfried Károly, Gr. Béli Ferencz, Szász István, Juhász Árpád, Dr. Szentkirályi Ákos, Reich Albert és Jászberényi András tagok.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Szász István és Juhász Árpád tagokat.

Titkár előadja a földm. miniszternek 67184. VIII. 1. sz. leiratát, melyben az állami telepeken termelt szőlővesszők és szőlőültvények eladási feltételei foglaltatnak. — Hivatalos lapban való közzétételre kiadatik.

Ugyanannak 45310. II. B. 1. sz. leirata az ország állatállományának felszaporítása tárgyában — hiv. közlönyben ismertetve lévén — örvendetes tudásul vétetik.

A köztenyésztésre engedélyt nyert magánmenek kimutatását megküldő 7890. II. A. sz. leirat — szolgál tudásul.

Ugyanannak 75089. IX. B. sz. leirata a kassai szeszfőző-tanfolyamok tárgyában — hiv. lapban leendő közlésre kiadatik.

Előadtván a földm. miniszternek 41748. VII. B. 2. sz. leirata a gazdasági egyesületek állandó állami támogatása tárgyában, egyleti titkár javasolja, hogy e tárgyban a földm. miniszterhez a következő felterjesztés és adminisztratív normál-költségvetés intéztessek:

„Nagyméltóságú Miniszter Ur!

A gazdasági egyesületek állami segélyezését célzó 41748. számú leiratot igazgató választmányunk mai ülésében tárgyalván, az abban foglalt intenciót teljes bizalommal és örömmel üdvözli és teszi magáévá s ehhez képest erre vonatkozó előterjesztését a következőkben teszi meg.

Erdélyi gazdasági egyesületünk hatvanhat év óta szolgálja hazarészünk mezőgazdaságának fontos érdekeit. Ismeretes Nagyméltóságod előtt azon körülmény, hogy a mi viszonyaink és állapotaink a királyhágóntuli összes többi hazarész viszonyaitól és állapotaitól általában mily nagy mértékben különböznek, sajnos: a mi hátrányunkra. Talajunk, klímánk, közlekedési- és munkás viszonyaink is egészen más jellegűek, mint a minden tekintetben előbb levő testvérhazaiak.

Egyesületünk adminisztratív eszközei is mindenha a legszerényebb méretűek voltak. Fennállása óta mostanig csak öt év volt olyan, amidőn a rendes egy titkáron felül még egy segédtitkár is működött. Állandó írnoke egyesületünknek soha sem volt. Jelenleg is egy titkára van csak egyesületünknek, aki minden fogalmazási, előadói és jegyzői teendőket végez s emellett még felelős szerkesztője és adminisztrátora az egyesület hivatalos lapjának, az: Erdélyi Gazdának, mely hetenként 12—16 oldal terjedelemben jelenik meg, továbbá előadója állattenyésztési és kiállítási szakosztályunknak és ezen minőségben rendezője erdélyrészi kiállításainknak. Segítségére jelenleg — a szükség szerint — egy, vagy két ideiglenes másoló díjnok alkalmaztatik irodánkban.

Am azért az elmúlt hatvanhat évnek minden nevezetesebb erdélyrészi gazdatársadalmi akciója egyesületünk kebeléből indult ki, s ha egyeseknek, vagy kisebb közületeinknek irányításra, támogatásra, vagy védelemre volt szüksége, tagok és nem tagok egyaránt, mindig első sorban egyesületünk segítségére appelláltak.

Erdélyi gazdasági egyesületünk ilyen körülmények között csak hosszas és lassu fejlődés útján juthatott el mai nivójáig is. Ma sem vagyunk azonban még távolról sem arra képesítve, hogy hazarészünk mezőgazdasági ügyeit és érdekeit megfelelő intenzivitással tudnók szolgálni. Pedig egyesületünknek — különös tekintettel arra is, hogy hazarészünk egyes vármegyéinek sincsen, 1—2 kivétellel, megfelelő gazdatársadalmi szervezete — nagy és kiválóan fontos hivatása van és lesz mindig hazarészünkben.

Ennek tudatában egyesületünk mindig arra igyekezett, hogy a működési területét alkotó hazarészt minél alaposabban átfogja, magához közel hozza és a könnyű és gyors érintkezést a legtávolabbi vidékekkel is állandósítsa. Ezen igyekezetünk azonban, nagyon is mérsékelt anyagi erőink mellett, soha el nem érhetette azt az eredményt, aminőt elmaradt mezőgazdaságunk méltán igényelhetne, s amelyet egyesületünk megfelelő eszközökkel bizonyára el is tudna érni.

Már 1897.-ben, régi és az újabb kor igényeinek meg nem felelő alapszabályainak újjáalakításánál, gondoskodás történt arra nézve, hogy egyesületünk a hiányzó, vagy gyöngye anyagi helyzetük miatt csak vegetáló, erdélyrészi vármegyei gazdasági egyesületeket föléssze, reorganizálja és, hogy azokat egyesületünkkel szoros kapcsolatba hozzuk, vagy amennyiben ez nem sikerülne, azok szerepét egyesületünk — az akkor újjászervezett alapszabályokban kontemplált *vidéki képviselőségei* útján — egészen át is vegye.

Ilyen irányu törekvésekkel a legkomolyabban foglalkozott egyesületünk és 1901-ben ki-

dolgozta egy *erdélyrészi gazdasági egyesületek közötti szövetség* tervét is, mely azon évben a vármegyei társegyesületeknek megküldvén, elvi hozzájárulásoknál egyebet nem eredményezett.

1903-ban igazgatóválasztmányunk elhatározta, hogy az összes erdélyrészi gazdasági egyesületeket ismételten fel fogja szólítani, hogy a speciális erdélyrészi mezőgazdasági és közgazdasági ügyek együttes keresztülvitelére létesítsenek egymás között olyan szellemi kapcsolatot, amely a szükséges harmonikus működést és nagyobb sullyal való föllépést lehetővé tegye.

Ezen felhívást ki is bocsátottuk és a következő javaslatot tettük erdélyrészi vármegyei társegyesületeinknek:

1. Az E. G. E. belép a vármegyei társegyesület alapító tagjául, s ha az alapszabályok szerint ennek alapján választmányi ülésein részt venni jogosult, úgy ezen az alapon, ellenkező esetben pedig 1—3 megnevezendő tagjának a társegyesület választmányába való beválasztásával jogot nyerend a választmányi és közgyűléseken való tanácskozássra és szavazásra.

2. Az E. G. E. a vármegyei társegyesület 1—3 delegált tagját a saját választmányába fölveszi s azok az E. G. E. gyűlésein tanácskozási és szavazási joggal fognak birni.

3. A vármegyei társegyesület delegátusainak az E. G. E. ülésein való részvétele megkönnyítése céljából, a költségek részbeni fedezésére, az E. G. E. — a társegyesületnek kívánságához képest — évi 200 koronáig terjedhető hozzájárulást ad.

4. Úgy ezen hozzájárulás, valamint egyéb az E. G. E. erejéhez mért anyagi támogatás, attól tétetik függővé, hogy a társegyesület kiküldöttjei által évenként legalább háromszor résztvesz gyűléseinken.

Ezen felszólításunk eredménye az volt, hogy tervezetünket tényleg elfogadták: Az Erdélyi szász Gazdasági Egyesület, a Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egyesület, a Kézdivásárhely és Vidéki Gazdasági Egyesület, az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület, a Kisküküllővármegyei Gazdasági Egyesület, a Fogaraszvármegyei Gazdasági Egyesület, az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület és a Székelykocsárdi Gazdakör.

Ezen tömörülés, bár elég szűkkörű és anyagi kapocs híján kevésbé megbízható volt, mégis eredményezett némi közös tevékenységet, mint például: a magyar-erdélyi szarvasmarha fönntartása érdekében indított mozgalom, — az örökölt mezőgazdasági birtokok tulajdonosainak katonai szolgálattól való mentesítése iránti akció, a dicsőszentmártoni 1904. évi és nagyenyedi 1905. évi kiállítások rendezése, stb.

Látván a kevés sikert, amit ezen az uton érhetünk el, az 1905. és 1906. években megalkotottuk Déván, Sepsiszentgyörgyön, Csikszeredában és Dicsőszentmártonban a négy első E. G. E. vidéki képviselőtet. Mivel azonban nem volt módunkban azok tevékenységét a kellő anyagi segélyekkel is előmozdítani, a célozott intenzivebb közmunkásságot ez uton sem érhetők el.

Egyedül az ugyanetaját alakított *Kolozsvármegyei oszta-lyunkkal* tudtunk Kolozsvármegye

területén megfelelőbb sikereket elérni s ezt is jó részben a Nagyméltóságod által külön e célra adományozott anyagi támogatásnak tulajdoníthatjuk.

Ilyen viszonyok között csak a legnagyobb örömmel fogadhattuk Nagyméltóságodnak előidézett magas kezdeményezését, s az abban előírt adminisztratív normál költségvetésünket elkészítve, igazgatóválasztmányunk tárgyalása és jóváhagyása után, idemellékelten tisztelettel felterjesztjük, kérvén Nagyméltóságodat, hogy:

Kegyeskedjék — annak tétéleit átvizsgálva — az abban jelzett *évi 39040 korona állami támogatást egyesületünk részére tiz év tartamára engedélyezni.*

Ezen 39040 korona államsegélynek legnagyobb részét azon 24000 korona teszi, amit nyolc erdélyrészi vidéki központon (Csikszereda, Sepsiszentgyörgy, Székelyudvarhely, Marosvásárhely, Dicsőszentmárton, Marosludas, Gyulafehérvár és Déva) alakítandó vidéki képviselőségünk céljára kértünk. Ez az összeg képesitené egyesületünket arra, hogy hazarészünk nyolc, többé-kevésbé magyar népeségű, vármegyéjének területén a megyei gazdatársadalmi érdekképviselőleg minuciózusabb feladatait megfelelően ellássa, de ezen felül arra is, hogy *a földművelésügyi kormány közcélú kezdeményezéseiben mint javasoló, véleményező és részben végrehajtó szervezet — komolyan résztvehessen.*

Természetesen — amennyiben ezen összeget szerencsénk lenne megnyerni — annak felhasználásánál első sorban és a lehetőség szerint a ma meglevő vármegyei egyesületek igénybevételére is gondolnánk.

Ettől eltekintve (a 24000 koronát a kért összegből leszámítva) és *csupán az egyesületünk adminisztrációjának megfelelő méretűvé tételére kért összeget véve fel, ez 15040 koronát tenne ki.*

Ezen összeg is jóval kisebb lesz, ha abból az eddig is élvezett évi államsegélyek összegét levonjuk. Kaptunk ugyanis eddig évente:

Lóheremag tisztító raktárunk fenn- tartására (gyakornoki fizetés) . . .	1200 K.,
Kolozsvármegyei osztályunk részére	3000 »
Hivatalos lapunk az »Erdélyi Gazda« 250 példányra előfizetése címén se- gélyt évente	3000 »

Osszesen: 7200

koronát, mit leltvén a most kért államsegélyösszegekből, új segély voltaképen csak: 31840, illetve 7840 korona kéretik.

Nem akarván tul hosszadalmasok lenni nem terjeszkedünk ki az egyes tétéleknek e helyen való külön részletezésére is, sem azoknak indokolására, mert hiszen maguk, az azokban szereplő tétélek és kicsiny számok eléggé kifejezik igényeink minimális szerénységét azonban készséggel állunk rendelkezésére Nagyméltóságodnak arra a célra, ha netalán e tárgyban személyes meghallgatásunk is szükségessé válna.

Adataink helyességének igazolására csatoltan mellékeljük legutóbbi évkönyvünket, amelyben foglalt zárszámadási és költségelőirányzati kimutatásaink teljesen pontosak és hitelesek.

Ugyancsak csatoljuk — tájékozási céljából — alapszabályaink és hivatalos közlönyünk egy-egy példányát is.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Uj törvény az élelmiszerhamisítók ellen Az élelmiszer hamisításáról szóló törvény a mai viszonyoknak egyáltalán nem felel meg. A törvény taxative sorolja föl, hogy milyen élelmiszert nem szabad hamisítani. A tapasztalat megmutatta, hogy nagyon sok élelmiszert lehet hamisítani és hamisítanak is, aminek hamisítására a törvény alkotásakor nem gondoltak. A kormány látja, hogy a mai törvénnyel a közönség érdekét megvédeni nem lehet s a földmivelési miniszter elhatározta a törvény revízióját. A miniszter fölhívta a törvényhatóságokat, hogy az év végéig tegyenek jelentést arról, hogy a tapasztalat minő irányban követeli a törvény revízióját. Hogy a javaslatok áttekinthetők és feldolgozhatók legyenek, a miniszter meg is jelöli azokat a kérdéseket, amelyek szerint az előterjesztést készíteni kell és pedig általánosságban a következő kérdéseket, tüzi ki: 1. Megfelelő-e a jelenlegi törvény alapelvei? — 2. Szükséges-e a mezőgazdasági termelésből származó egyéb élelmiszerek, italok és cikkek a törvény hatálya alá való helyezése? — 3. Szükséges-e a vegyvizsgáló állomások szaporítása? Ha igen, mi módon? Állami vagy törvényhatósági állomások állítandók-e fel, megengedhető-e a magánlaboratóriumoknak a vegyvizsgálatokban való részvétele és mily mértékben, milyen biztosíték mellett? — 4. Mi módon szervezendő a termények, és élelmiszerek közforgalmának ellenőrzése? Megbízható-e ezzel a községek? — 5. Mi módon szerzendők be és kezelendők a mintavételhez szükséges eszközök? — A miniszter kéri, hogy a törvény és a végrehajtási rendelet minden egyes paragrafusára külön-külön tegyék meg az észrevételeket.

Közlemény. A földm. miniszter (96421. VII. B. 2.) sz. alatt, következő közleményt küldte lapunkhoz.

A szeszadó törvényre vonatkozó 1908. évi XXVIII. tc. 88. §-a értelmében a mezőgazdasági és ipari szeszfőzdektől évente elvont kontingensért nyújtandó kártalanításra csak azon szeszfőzdek tarthatnak igényt, melyek a szeszfőzdekből kikerülő moslékot vagy maguk használják fel, vagy pedig hazai gazdaságoknak adják el.

A törvény ezen rendelkezése alapján beérkezett jelentések szerint a folyó évi október 1. december 31-ig terjedő időszakban Meuman testvérek aradi cégnél 8000 q., Leipziger Vilmos budapesti cégnél (V. Széchenyi u. 1.) 1000 q. Hirsch Ödön kolozsvári cégnél (Magyarutca 43) 2500 q. és a »Schwindt-féle szeszélesztő-likőr és rumgyár részvénytársaság»-nál (Budafok Dunasor 40 sz.) ca 325 q. szárított szeszmoslék kerül eladásra.

Felhívjuk ez uton is az ország gazdaságosságát, hogy amennyiben szeszmoslékra szüksége lenne, annak beszerzése végett forduljon közvetlenül fent nevezett szeszfőzde vállalkozókhoz.

A forgalmi korlátozás enyhítése. Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter a ragadós száj- és körömfájás elterjedése folytán előállott forgalmi korlátozás enyhítése érdekében ideiglenesen megengedte, hogy ragadós száj- és körömfájástól mentes, de vészterületbe vont magyarországi községek területéről a szarvasmarhákat, juhokat és kecskéket a székesfőváros közbiztonságára, sertéseket pedig a budapest — ferencvárosi zárt sertésvásárra a már eddig fennálló feltételek alatt a földmivelésügyi miniszter külön engedélye nélkül szállítani lehessen. Ragadós száj- és körömfájástól fertőzött községek területéről ilyen állatoknak a fent jelzett helyekre való szállítása továbbra is csak esetről esetre adandó külön miniszteri engedély alapján történhet.

Husvizsgálók képesítése. Serényi Béla földmivelésügyi miniszter most kiadott rendeletében sajnálattal vesz tudomást arról, hogy sok helyen nem értették meg a husvizsgálók kérdé-

sének fontosságát és sürgős voltát, illetve annak kedvező megoldása iránt nem fejtettek ki oly buzgalmat, mint a hogy azt elvárhatta volna. — Mindazáltal, hogy a husvizsgálók kiképzésében és alkalmazásában beállott késedelem a legtöbb esetben nem roszakaratu mulasztásnak, hanem inkább az idevonatkozó rendelkezések végrehajtására hivatott közegek tájékozatlanságának, továbbá több községben megfelelő jelentkező hiányának, vagy pedig a kiképzéshez szükséges anyagi erő fogyatékoságának tulajdonítható. — Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter a husvizsgálók kiképzésére és alkalmazására adott két évi határidőt egy további 1911. évi augusztus 1-ig terjedő évvel meghosszabbította, kiállításba helyezte azonban azt, hogy a mulasztó közegekkel szemben törvényes megtorló intézkedéseket alkalmazni fogja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Uj gazdasági szakértők.** A földmivelésügyi miniszter az igazság- és földmivelésügyi miniszter által 1200/908. I. M. szám alatt kiadott rendelet 29. §-a alapján birtokrendezési ügyekben gazdasági szakértővé Hunyad megye területére Szalkay Vilmos birtokos, russi lakost és Nagyküküllő megye területére lovag Aubin Károly királyhalmi lakos birtokost pótlólag kijelölte.

— **A mezőgazdasági állapot.** A földmivelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítók október 25-én beküldött jelentéseinek eredményét a következőkben ismertetjük:

Október hó 9.-től 25.-ig a megelőző kétheti időszakhoz hasonló enyhe és nagyobbára száraz időjárás uralkodott. Az enyhe, sőt néha meleg nappalokat azonban gyakran erősebb éjjeli lehülések, reggeli ködök és kisebb derek kísérték, melyek azonban a még kint lévő terményekben károkat már nem okoztak. De habár a most lefolyt félhónap általános jellege száraz volt, a Duna balpartjának és a Tisza felső vidékének kivételével az ország többi részében mindenütt elegendő csapadék esett ahhoz, hogy a föld az őszi szántóvető munkálatokra alkalmas porhanyóvá váljék. Ezen munkálatok az utóbbi napokban rohamosan meg is indultak és szépen haladnak, még azokon a vidékeken is, amelyeken az őszi gabona elvetésétől az igen nagy mértékben elszaporodott s már csaknem csapás jellegű mezei egerek kártételeitől való félelemből a gazdák tartózkodni voltak kénytelenek. Minthogy az időjárás az egész őszen át inkább az egerek elszaporodásának, mint pusztulásának kedvezett, a szántást pedig tovább halasztani már nem lehetett, ezen munkálatokkal kapcsolatosan több helyen a rendszeres irtást kellett alkalmazni.

Ahol a búzát, különösen pedig a rozst és árpát korán elvetették, ott szép zöld vetések is láthatók, melyek az utóbbi esőzések után szépen fejlődnek és bokrosodni kezdenek, bár több helyen már egér-rágott foltok is észlelhetők bennük.

Az őszi repce-vetések, különösen korábbi vetések szépen keltek és jól fejlődnek, a később vetettek azonban néhol ritkák. Általában még mindig esőt kívánunk. Egér-rágott foltok a repcében is több helyen láthatók.

A tengeri. törését kevés kivétellel ország-szerte befejezték, sőt a legtöbb helyen a kórót is levágták behordották. A kedvező őszi időjárás nagyon elősegítette a termés jó beérését, úgy hogy az eredmény, mint a most folyó tengeri-fosztás mutatja, a remélnél valószínűleg kedvezőbb lesz. Ez az oka, hogy a várható tengeri-termésmennyiség a legutóbbi becslés óta ismét emelkedett. A gazdasági tudósítókól legutóbb beérkezett adatok szerint országos átlagban kat. holdanként 15.45 q. termés ígérkezik, s így a folyó évben várható összes tengeritermés mintegy 49.28 millió q-ra becsülhető, a múlt évben termett 41.11 millió q-val szemben.

A burgonyatermést legnagyobb részben

már felszedték, betakarították, sok helyen már el is vermelték. A szedés csupán a magasabb hegyvidékeken van még folyamatban. A korai fajták terméseredménye kielégítő, a későieké azonban gyenge, mert gumói részint a szárazságtól, részint a peronospora következtében aprók maradtak. Az ország burgonyatermése a gazdasági tudósítókól beérkezett becslési adatok szerint katasztrálás holdanként átlagosan 43.97 q-ra tehető, így tehát az ország összes burgonyatermése mintegy 45.27 millió q-ra becsülhető a múlt évben termett 46.95 millió q-val szemben.

A kerti vetemények, hüvelyesek és káposzta termése általában jól sikerült. A káposzta fejei többnyire szép nagyok és tömörtek. Betakarításuk nagyobbára befejeztetett.

A cukorrépa és takarmányrépa szedése és betakarítása folyamatban van, sőt a kedvező időjárás folytán több helyen már be is fejeztetett. A termés mennyisége és minősége mindkettőből jó, sőt több helyen igen jó.

A mesterséges takarmányok, rétek és legelők az enyhe, kedvező őszi időjárás és a helyenkint előfordult esőzések hatása alatt ismét kihajtottak s kevés sarjut adtak. A réteket a sarju betakarítása után sok helyen legeltetésre használják, mert a legelők már nem mindenütt adnak elegendő táplálékot a kijáró jószágoknak. A lucernásokban a mezei egerek több helyen jelentékeny károkat okoztak, részint az által, hogy a szárákat lerágták, részint azzal, hogy a talajt igen sűrűn átlukgatták, úgy hogy az ilyen helyeket újra kell vetni.

A szőlőtermés általában igen gyenge volt. A szüretelést már nagyobbára befejezték, mert a fűrtök, illetve szemek rothadása következtében a rendesnél korábban kellett kezdeni és gyorsabban végezni.

A gyümölcsfák termését csaknem mindenütt leszedték és beraktározták. Az enyhe, meleg, napos időjárás a termés beérésének még sok helyen kedvezett. A termés alma, szíva és dió kivételével egyáltalában igen gyenge volt.

— **Országos tiltakozás a husbehozatal fokozása ellen.** Mig a főváros radikális határozatával még a bécsi köröket is tulszárnyalja a külföldi husbehozatal tokozása érdekében, amennyiben a szerbiai élőállat behozatal megengedését is követeli, a gazdák körében, kezdve az állattenyésztő kisgazdáktól egészen a nagybirtokosokig mind nagyobb hullámokat ver az a mozgalom, mely élesen tiltakozik úgy az argentinai husbehozatal, mint a szerbiai husbehozatal fokozása ellen. A »Magyar Gazdaszövetség« nyiregyházi nagygyűlése óta a falvakban élénken foglalkoznak az állattenyésztést fenyegető veszedelemmel, melyet az osztrák körök és a magyar szocialista és merkantilista érdekeltség nyomásának tulajdonítanak. A falusi gazdakörök, szövetkezetek, egyéb testületek és községek rendkívüli gyűléseken tárgyalják az állattenyésztés veszedelmét s erélyes tiltakozó határozatokat hoznak minden további husbehozatal ellen, mely arra vezetne, hogy a magyar állattenyésztés egy-két év alatt egészen elveszítene jövedelmezőségét. A gyűlésekből tiltakozó fölratot terjesztenek a magyar földmivelésügyi kormányhoz s több helyről fölhívják a kerület országgyűlési képviselőjét is, hogy a parlamentben védjék meg a magyar állattenyésztés érdekeit. Erdélyben legutóbb a következő kisgazdatestületek hoztak tiltakozó határozatot az argentinai és szerbiai husbehozatal ellen: Homródszentpéteri gazdakör (Udvarhely), Szlokmai gazdakör (Udvarhely), Petkei fogy. szövetkezet (Udvarhely). Kisgalambfalvi gazdakör (Udvarhely) Kozmás és vid. fogy. szövetkezet (Csik), Szentdemeteri gazdakör (Udvarhely), Homródjánosfalvi gazdakör (Udvarhely), Ergerbegyi gazdakör (Tordaanyos). Erdőcsinádi fogy. szövetkezet (Maros-Torda), Zsolnai gazdakör (Háromszék), Kilyénfalvi fogy. szövetkezet és gazdakör (Csik), Várdotfalvai hitel és fogyasztási szövetkezet (Csik), Gidófalvai fogy. szövetkezet (Háromszék), Csikszentmiklósi gazdakör (Csik), Tusnádi gazdák szövetsége

(Csik), Szentábrahámi gazdakör (Udvarhely), Magyarfenesi fogy. szövetség (Kolozs), Magyarláposi gazdakör (Szolnok-Doboka), Mezőpaniti hitelszövetség (Maros-Torda), Bélafalvi hitelszöv. (Háromszék), Kiseskülli fogy. szövetség (Kolozs), Nagynyerei fogy. szövetség (Maros-Torda), Rigmányi gazdakör (Maros-Torda)

— **Állatdíjazások a székelyföldön.** A Csikmezei Gazdasági Egyesület november 16-án Jenőfalván állatdíjazásokat tart. A díjazások ügyeit a gazdasági egyesület állattenyésztési szakosztálya, a kerületi gazdasági felügyelő és a járási mezőgazdasági bizottság intézik. Értesítést az egyesület titkári hivatala (Csikszereda) és a járási főszolgabíró ad.

— **A szőlőfelújítási kölcsönök beszüntetése.** A szőlőfelújítási kölcsönök nyújtásáról szóló 1896. évi V. törvénycikk 19. szakasza szerint „a törvény rendelkezései csak azokra a kölcsönökre terjednek ki, amelyek 1910. évi december 31-ig vétettek föl.” Ennélfogva a szőlőfelújítási kölcsönöket szolgáltató Magyar Agrár- és Járadékbank (Budapest, V., Erzsébet-tér 9. sz.) a filloxera által elpusztított hegyi szőlők birtokosainak figyelmét a törvény rendelkezésére azzal hívja föl, hogy azok a szőlőbirtokosok, akik ily szőlőfelújítási kölcsönt még igénybe akarnak venni, kérvényüket oly időben nyújtsák be a bankhoz, vagy az illetékes m. kir. szőlészeti és borászati felügyelőséghez, hogy kérvényük a talajvizsgálat megejtése után még a folyó év december 1-ig a szőlőfelújítási kölcsönügyeket intéző bizottság elé legyen terjeszthető.

— **A gabonatermő országok hozamképessége.** A Rómában székelő Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet most tette közzé az egyes országoknak hektáronként való termés-hozamát. Rögtön szembeötlik, ha a kimutatásra tekintünk, hogy Európa a gabonatermelésnek sokkal nagyobb fokára jutott el, mint Amerika. Vannak Európában is fejletlen gazdasági államok, főleg Oroszország, de

a legtöbb európai nemzet mégis többet termel hektáronként, mint Amerika és Ausztria, Legelső helyen áll a világon Anglia, a hol huszonegy métermázsát arattak ebben az esztendőben egy hektáron. Utána következik Németország tizenkilenc egész nyolctized métermázsával, Franciaország tizenhárom egész nyolctizeddel, Kanada tizenkét egész négytizeddel, Magyarország tizenkettővel, Románia tizeneggyel, Olaszország tíz egész háromtizeddel, az Egyesült Államok kilenc egész kéttizeddel, Spanyolország nyolc egész egytizeddel, Argentína hét egész héttizeddel, Ausztrália hat egész héttizeddel és végül Oroszország szintén hat egész héttizeddel. *Magyarország tehát a hatodik helyet foglalja el a világon, a mi haladás ugyan, de ha kitűnő minőségű földjeire gondolunk, nem elég nagy a hozam, hogy beenyugodhassunk. Az újabb gazdasági módszerek óriás jelentőségét Anglia és Németország példájából ítélhetjük meg. Azon a fejlődési fokon, melyen Németország áll, a mi földjeinken éppen kétszer annyit lehetne termelni, mint a mennyit most tudunk. Termőföldünk teleresze elég volna akkor gabonával, a többi más célokra használhatnánk föl.*

— **Oroszország gabonatermése.** Az orosz központi statisztikai hivatal becslése szerint Oroszország 73 kormányzóságában az előrelátható őszi rozs termés 1324 millió, az őszi búzatermés 413 millió pud 16.38 kilogramm) lesz.

— **Mezőgazdaság.** Mint igen megbízható, jól bevált és profilaktikus szer ajánlható, sok évi tapasztalat alapján a *Kwizda Ferencz János cs. és kir. udvari szállító és körgyógyyszerész által előállított Kwizda-féle Kornenburgi marha táppor*, melynek sikerült összetétele ezen szert minden gazdálkodó és állattulajdonos részére valóságos házi kincscsé teszi, mivel az emésztő szerveket erősíti, a megemésztett tápanyagok felhalmozódását megakadályozza és az állatok természetes *ellentálló erejét növeli.*

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELOS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:
TOKAJI LÁSZLÓ.
A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
HÁZAKRA
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

Szőlőoltványok

I. oszt. igen szép és dus gyökérfestű egy és két éves fásoltványok Ripária Portális és Rupestris-Monticola, alanyra oltva különféle bor és csemegefajtában. Köztük a „Csaba gyöngye”, mely már július 20-án érett. Ezenkívül Ripária Port. és Rup. Monticola sima és gyökeres alanyvesszők. Sima zöld oltványok és peronospora-mentes európai és gyökeres vesszők. — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az:

„Erzsébet-szőlőoltványtelep”
Tulajdonos: **SCHMIDT MÁTYÁS,**
BOGÁROS (Torontálmezeje.) 2504

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő
BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33

2278 **VII., Gizella-ut 15.**

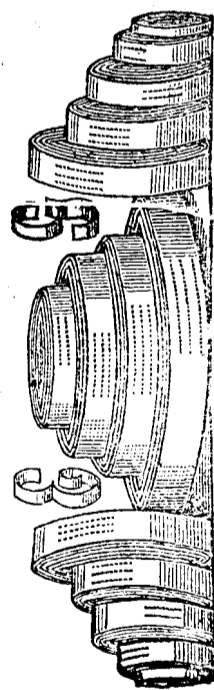
(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Védjük gyümölcsfáinkat
nyulrágás ellen.

A közeledő tli évszak alkalmából ajánljuk *gyümölcsfavédő burkolatainkat*, melyek horgonyozott sodronyba sűrűn szövött erős nádszálakból készülnek, könnyen feltehetőek, ismét levetethők, *évekig eltartanak és a nyulrágás ellen teljes védelmet biztosítanak.* Az ár nagyság szerint (0.33 m. széles, 1 m. vagy 1.20 m. magas) darabonként 10 és 12 fillér. Együttal felhívjuk a közönség figyelmét *hámozott és hámozatlan nádból készült menyeyezet* (stuccatur) *nádszöveinkre*, ugymint válogatott és hámozott nádból készült komlószárlító keretekhez való különleges nádszövetelinkre. Bővebb felvilágosítással, kívánatra készséggel szolgálunk, megrendeléseket pontosan teljesítünk.

Első erdélyi nádszövőgyár
Mesőkapus, Torda-Aranyos vm.

2509

Gmeiner E. gépszijgyár Brassó.

Ajánl saját gyártmányu:
Elsőrendű szimpla és dupla színű-rgépszijat 600 mm. szélességig.
Többféle vvaró és kötőszijat legjobbminőségben.
Elsőrendű gépszijböröket javításokhoz minden vastagságban.
Azonkívül szállit legjobb minőségű gép- és hengerolajokat, gőzgépek és motorok kenésére
Ajánlatok és minták megkeresésre.

2275

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien. II., Handelsquai No 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi **ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női **len és chiffon ingek**, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda!

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

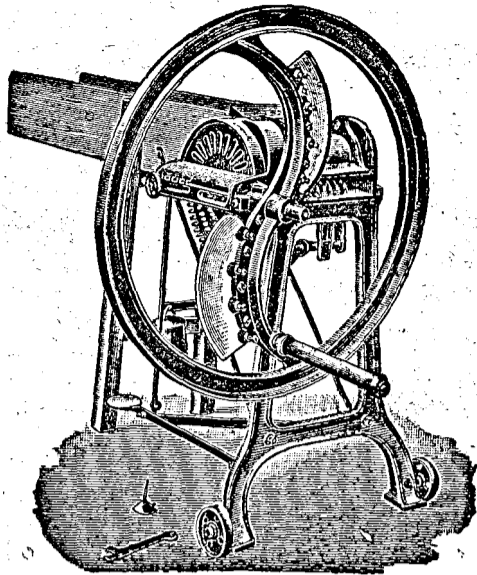
Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

2015

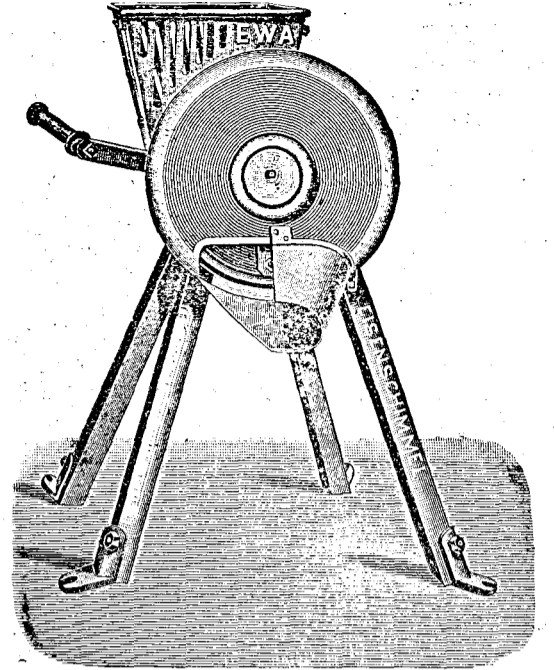
Takarmány

kikészítőgépek,
szecskavágók,
répavágók,
darálógépek,
füllesztők,
morzsológépek,

valamint **teljes takarmánykamrák.**

Az elismert legjobb anyagból
= és kitűnő szerkezettel, =

olesó árak és kedvező feltételek mellett

➔ Árjegyzék, árajánlat kívánatra bérmentve!!! ➔

Bächer Rudolf–Melichár Ferencz cégnél.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond**

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68-ik szám.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek föelárusító helye.
A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,
járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket
elad és vásárol.

Előleget ad értékpapírokra,
folyószámlán és előre meghatározott időre.

Dijmentesen bevált szelvényeket
és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,
hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt
tűz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe Deposits.)

2017 Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kívánságára jó minőségű kőszénről vállalkozó gondoskodik.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,

Budapest, IV. Molnár-utca 11.

2016

Gazdatiszti

állást keres

ref vallásu, 39 éves, kis családdal, 18 évi praxissal bíró, gyakorlati vizsgát tett, magyar és román nyelveket beszélő, ugy külső mint belső gazdasági teendőkbén, cukorrépa, tehenészet, marha- és sertéshizlálásokban teljesen jártas; fáradtságot nem ismerő gazdatiszt, bármikor belépésre. — Esetleg fixadminisztrációra vagy haszonbérletre is vállalkozik. — Czime: a kiadó-hivatalban.

2502

1911 év

január 1-ei

belépésre keresek egy olyan nőtlen biztos ispánt, aki érti a román nyelvet és van néhány évi tapasztalata egy nagyobb gazdaságba.

Cim:

Petri Zsigmond,

Marosvásárhelyt.

2508

Nős kertészt keresek, aki a kertészet minden ágában jártas. Levelek alábbi címre küldendők. — Ugyanitt 4000 m. I.-ma minőségű réti széna eladó.

N. Naláczy Gájza,

Puj. Hunyadmegye.

2498

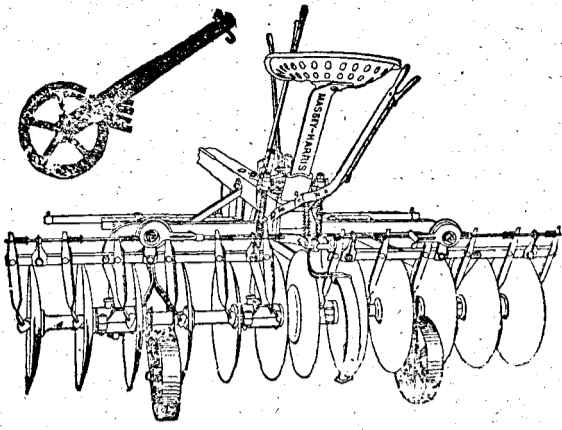
OB ERDING ANTAL

vizvezeték és csatornázási vállalata
Kolozsvárt, Bástya-utca 4. szám. (Óvár.)
Telefon-szám: 625.

Készít fürdőszobákat, closetteket, mosdó-asztalokat, új házi vezeték berendezéseket. — Továbbá készít vidéken vizvezeteket szivattyu állomással vagy forrás foglalással. — Elvállal jutányos árban évi jókarban tartásokat és minden e szakmába vágó javításokat pontosan és a legjutányosabban.

2436

Massey-Harris Co. R. T. Fűkaszaló, aratógép és földmívelő eszközök gyára.

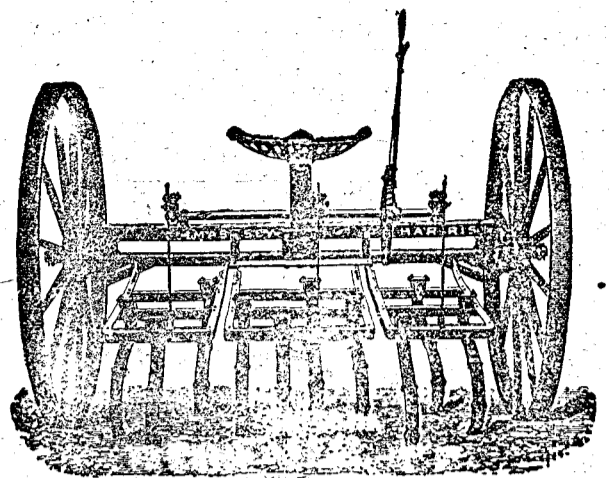

Tárczás-borona.

Toronto
Észak Amerika.

A világ legjobb gyártmányai.

Arjegyzéket kívánatra ingyen küld a
Massey-Harris Co. részvénytársaság

Cult ivátor.

BUDAPEST, Alkotmány-utca 23. sz.

Erdély Legnagyobb Drogeriája!

Főraktár mindennemű bel- és külföldi gyógyszer különlegességekből, kötszerek és betegápolási eszközök

ÁLLATGYÓGYÁSZATI CIKKEK

LITKE LŐRINCZ

(ezelőtt Burger.)

Gyógyáru-vegyszer-, pipere és illatszer üzlete Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz. Telefon 250.

HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Házilag készítendő igen jó LIKÖRÖK és RUMOK előállítására kitűnő FRANCIA AROMAKAT hozok forgalomba, melyeket 1 liter Likör vagy Rum készítéséhez bármely aromába 60 fillérért üvegekben árusítok

Készítése gyors, olcsó és tiszta:

A következő aromákban:

Allasch	Barack	Cognac	Császárkörte	Negy	Rózsa
Anisette	Benedictiner	Curacao	Kávé (Mocca)	Narancs	Rum
Ananas	Cacao	Chatreuse	Kömény	Punch	Seprő
			Naraszchnó	Pfefferüma	Szilvorum
					Törköly
					Vanília

Naponta 2-szer postai szétküldés!

Háztartási cikkek!

Gazdasági cikkek!

Yes amerikai porcelán puder

5 korona helyett csak 4 korona. kisebb doboz 2 korona 50 fillér.

VEGYEN! KONVERZIONÁLIS JELZÁLOG-SORSJEGYET!

E sorsjegyek mindenikét kihúzzák a törlesztési húzáson és a nyeremény húzásokon az a sorsjegy is tovább játszódik, melyre előzőleg egy vagy több nyeremény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióként is letelehetők. Legnagyobb nyereménye:

egy millió korona.

Húzások: minden év február 25-én, április 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona
vagy letétre 20 K foglaltó befizetése után legolcsóbb kamatra.

A nyeremények azonnal a vevőt illetik.

Kapható a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaságnál Mátyás király-tér 7 szám alatt.

Őszi trágyázás!

Valódi Stern-Marko védjegyű

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti olomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Kalmár Vilmos a Thomasphosphatfabriken, Berlin vezérképviselője Budapest, VI. Andrásy út 49.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyúttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkul alkalmas, a főszédeken is jegyzett 50 év alatt kisorsolándó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.

A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” ki-fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeinek adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

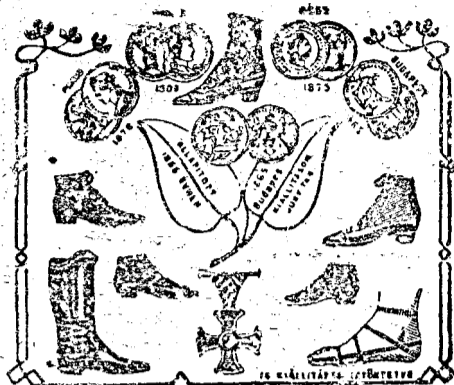
Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség GOMBOS BENO Kolozsvár, Ferenc József-ut 7.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentgyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a egjo bb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatosok
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, úszító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szeleskavagók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSAK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakölcsönző intézet.
Tessék ajánlatot kérni!

2260

Kwizda-féle Korneuburgi marhapor,
Diétikus szer lovak-, marhák- és juhoknak.
1 doboz ára K 1.40
1/2 doboz - 70
Közel 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint feheneknél a tej javítása s a tejelőképesség fokozása céljából.

1900. párisi világiállitás Grand Prix.

Kwizda-féle kutyapilulák
Zselatin-átvonattal. Hajtópilulák kutyáknak.
1 doboz ára K 2.-

Kwizda-féle sertéspar.
Diétikus szer a hizlás elősegítésére.
Kis doboz K 1.20. Nagy doboz K 2.40.
Erősítő takarmány,
lovak és szarvasmarhák számára,
1 doboz à 5 étadag K -60, 1 láda à 50 étadag K 6.-

Főraktár: **TÖRÖK JÓZEF** gyógyszerháza
BUDAPEST, VI, Király-utca 12. és Andrassy-út 26. szám

2450 II.

Kwida-féle Restitutions-fluid
mosóvíz lovak számára. — Egy üveg ára K 2.80.
Az udvari istállóban és versenystállóban 40 év óta használatos, mint kiténő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyulladásoknál sub. Trainingbea nélkülözhetetlen.

Védjegy, címke és csomagolás szabadalmazva.

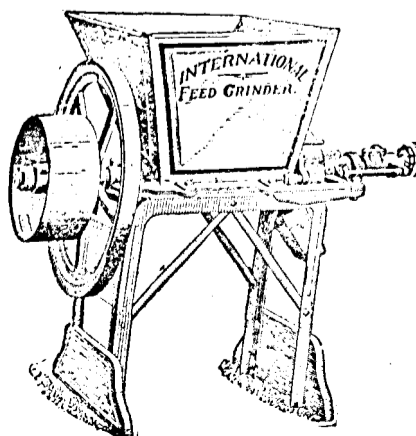
Mc Cormick

„International“ egyetemes daralógépje

a legjobb **csővestengeri daralógép**, a mellett mindennemű szemes takarmány darálására kitűnően megfelel.

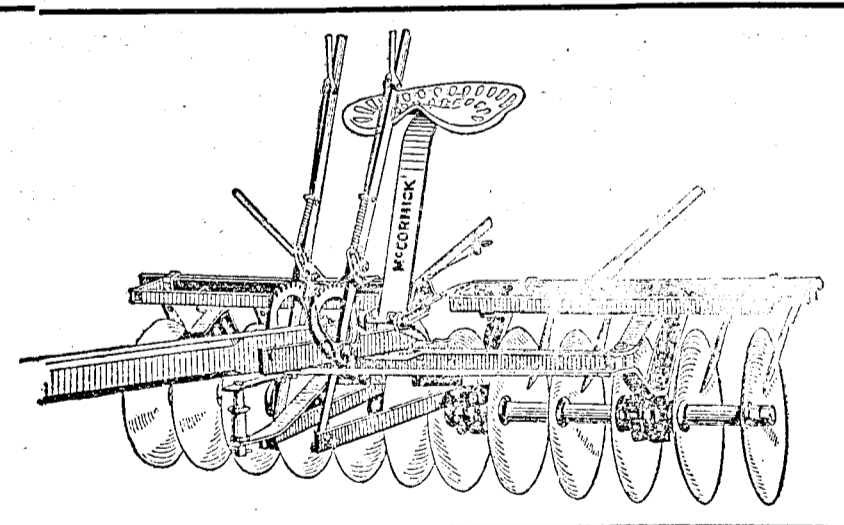
Munkaképessége csekély erőszükséglet mellett igen nagy.

Szabadalmazott **ki- és berakókészüléke** folytán a **daralótárcsák tartóssága sokkal nagyobb**, mint bármely más gyártmányu daralógépé.

McCormick Harvesting Machine Company

Igazgatóság és főraktár:
Budapest, Alkotmány-u. 12. sz.

McCormick

„Bumper Type“ tárcsásboronák

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén, a legkedveltebbek és legelterjedtebbek.

A tarlóhántásra és a tavaszi szántásra a legujabb szabadalmazott és az erdélyi talajviszonyoknak teljesen megfelelő **McCormick tárcsásboronát** kérjük sürgősen megrendelni, mert készletünk rohamosan fogy.

Különlegesség: a **16 tányéros tárcsásborona** 16 vagy 20 ang. hüvelyk méretben; munkaszélessége 240 centiméter.

Összes árjegyzékeinket kívánatra díjmentesen küldjük.

I. H. C. Benzinmotorok

2-25 eff. lóerővel stabil felállításra, lokomobilok és **magánjáró benzinlokomobilok** mint **takarmánykészítő, vízszivattyuzó és cséplőmotorok** rohamosan terjednek, mert üzemük a **legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb.**

Gazdasági célokra csakis az eredeti **I. H. C. Benzinmotor** felel meg, mert kezelését az egyszerű **bóres** is elsajátíthatja.

Teljes modern **takarmánykamra-berendezéseket** a legjutányosabban árban szállítunk és azokat díjmentesen tervezzük.

